

PRACE NAUKOWE

Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

„Pedagogika”

Tom XV

Człowiek – edukacja – kultura

Pod red. Kazimierza Rędzińskiego

2006

Recenzent
Janusz SZTUMSKI

Redakcja naukowa
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Korektor
Mirosław ŁAPOT
Łamanie komputerowe
Mirosław ŁAPOT

Projekt okładki
Janusz PACUDA

BG AJD

277252

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2006

ISBN 83 – 7098 – 999 – 3

Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42 – 200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (034) 378 43 29, fax (034) 378 43 19,
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

Spis treści

Od redaktora	s. 7
--------------------	------

I. Współczesny status pedagogiki

Janusz CZERNY	
Edukacyjne „primum non nocere”	s. 11
Beata KRZYSZPIN	
Aluwialne koncepcje współczesnej pedagogiki	s. 17
Jolanta WILSZ	
Edukacja w kontekście współczesnych przemian	s. 23
Lidia WŁODARSKA-ZOŁA	
Edukacja w dziedzinie zarządzania wobec wyzwań XXI wieku	s. 33
Maria JANUKOWICZ	
Nauczyciele i uczniowie. Podzieleni czy złączeni ze sobą?	s. 43

II. Badania współczesnej rzeczywistości edukacyjnej

Ireneusz KAWECKI	
<i>Bricolage</i> w metodologii jakościowych badań edukacyjnych	s. 53
Irina PREDBORSKA	
Problemy tożsamości narodowej na Ukrainie	s. 63
Józef BANIAK	
Między wiarą a ateizmem. Katolicy niewierzący i praktykujący?	s. 69
Edyta WIDAWSKA, Jolanta GÓRNIK	
Szkoła gimnazjalna a wielokulturowość	s. 91
Melania ORZECZOWSKA	
Praca nauczycieli w kontekście reform szkolnych	s. 107
Anna LIPA	
Współczesna rodzina wobec pracy zawodowej kobiet	s. 123
Paweł ZIELIŃSKI	
Redukowanie nadmiernego stresu przez studentów pedagogiki podczas egzaminów i zaliczeń ustnych w powiązaniu z umiejętnością relaksacji	s. 133
Ewa KIELB-STARCZEWSKA	
Preferencje w nauce własnej studenta i ich rola w przyswajaniu języka obcego	s. 147

III. Historyczne wymiary pedagogiki

Kazimierz RĘDZIŃSKI

Żydowskie szkolnictwo zawodowe w Małopolsce (1918–1939) s. 159

Mirosława SZCZYGIEL

Formy opieki nad sierotami żydowskimi w Rzeczypospolitej Polskiej
w latach 1918–1939 (wybrane przykłady i aspekty)..... s. 173

Mirosław ŁAPOT

Działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci im. dra Adolfa Liliena..... s. 187

Agnieszka KACZYŃSKA

Działalność Prywatnego Koedukacyjnego Gimnazjum

Humanistycznego Żydowskiego Towarzystwa Szkoły

Ludowej i Średniej w Przemysłu (1929–1938) s. 195

Ryszard GOŁĘBIEWSKI

Wymiar praktyczny działalności ks. Zygmunta Gorazdowskiego..... s. 203

Barbara WLAŻLIK

Historyczny wymiar edukacji dziewcząt..... s. 211

Sylvia DOMAGALSKA-WÓJCIK

Wychowanie dzieci w rodzinie robotniczej w dzielnicy Raków

– wczoraj i dziś s. 227

Noty o autorach..... s. 239

Od redaktora

Piętnasty już tom „Pedagogiki”, zatytułowany *Człowiek – edukacja – kultura*, obejmuje dwadzieścia artykułów, w większości autorstwa pracowników naszej Akademii. Zróżnicowany tematycznie i metodologicznie materiał został zgrupowany w trzech częściach.

Część I zawiera prace sondujące współczesny status pedagogiki jako nauki i kierunki jej przemian w XXI wieku. Na uwagę zasługuje szczególnie artykuł otwierający tom, w którym Janusz Czerny przekonuje o konieczności stosowania zasady „*primum non nocere*” w edukacji.

W części II zgrupowano prace badawcze na temat współczesnej rzeczywistości edukacyjnej. Z zainteresowaniem Czytelnika powinno się spotkać między innymi opracowanie Ireneusza Kaweckiego „*Bricolage*” w *metodologii jakościowych badań edukacyjnych*. Ponadto Józef Baniak opisał współczesny „fomen” katolików niewierzących, lecz praktykujących, Edyta Widawska i Jolanta Górnik przeprowadziły badania wśród gimnazjalistów na temat ich wiedzy o wielokulturowości, Melania Orzechowska zgromadziła opinie nauczycieli na temat wpływu reform szkolnych na warunki pracy, a Anna Lipa zajęła się zagadnieniem pracy zawodowej kobiet. Z kolei Paweł Zieliński przedstawił wpływ relaksacji na redukcję nadmiernego stresu, a Ewa Kielb-Starczewska preferencje w nauce własnej studenta i ich rolę w przyswajaniu języka obcego.

Artykuły na temat historycznych uwarunkowań pedagogiki umieszczono w części III. Cztery pierwsze prace dotyczą różnych aspektów szkolnictwa żydowskiego w Polsce międzywojennej. Kazimierz Rędziński pisze o szkolnictwie zawodowym w Małopolsce, Mirosława Szczygieł o formach opieki nad sierotami, Mirosław Łapot o koloniach dla dzieci żydowskich, a Agnieszka Kaczyńska o żydowskim gimnazjum w Przemyślu. Ryszard Gołębiowski przybliżył działalności ks. Zygmunta Gorazdowskiego, a Barbara Wlazlik historię edukacji dziewcząt w Polsce. W ostatnim artykule Sylwia Domagalska-Wójcik przedstawiła wyniki badań na temat przemian w wychowywaniu dzieci w rodzinie robotniczej na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat.

Noty o autorach

Janusz CZERNY, profesor doktor habilitowany, Gliwicka Wyższa Szkoła
Przedsiębiorczości

Beata KRZYSZPIN, magister, Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości

Jolanta WILSZ, doktor habilitowany, profesor Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie

Lidia WŁODARSKA-ZOŁA, doktor, Politechnika Częstochowska

Maria JANUKOWICZ, doktor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Ireneusz KAWECKI, doktor habilitowany, profesor w Gliwickiej Wyższej
Szkoły Przedsiębiorczości

Irena PREDBORSKA, profesor doktor habilitowany, Narodowy Uniwersytet
Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa w Kijowie na Ukrainie

Józef BANIAK, profesor doktor habilitowany, Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu

Edyta WIDAWSKA doktor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Jolanta GÓRNIK doktor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Melania ORZECHOWSKA doktor, Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie

Anna LIPA magister, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Paweł ZIELIŃSKI doktor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Ewa KIEŁB-STARCZEWSKA doktor, Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie

Kazimierz RĘDZIŃSKI doktor habilitowany, profesor w Akademii im. Jana
Długosza w Częstochowie

Mirosława SZCZYGIEŁ doktor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Mirosław ŁAPOT magister, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Agnieszka KACZYŃSKA magister, Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie

Ryszard GOŁĘBIEWSKI doktor, Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie

Barbara WLAŻLIK doktor, Przedszkole Publiczne nr 2 w Działoszynie

Sylvia DOMAGALSKA-WÓJCIK doktor, Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie

BG AJD

277252